

STORTINGET

Representantforslag 86 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:86 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om solidaritet med Hellas og hjelp til barn som er i flyktningleirer

Til Stortinget

Bakgrunn

Den greske befolkningen lider fortsatt under finanskrisen, med fattigdom og en arbeidsledighet blant Europas høyeste på 16 prosent, i tillegg kommer lønns- og pensjonsreduksjoner og tvangsprivatisering etter krav fra EU-institusjonene. Samtidig er det til Hellas de fleste flyktninger ankommer Europa, i kjølvannet av kriger i Midtøsten, Afghanistan og det nordlige Afrika, som Norge bærer et medansvar for.

Flyktningssituasjonen i Hellas er prekær og uholdbar. Bare i 2019 tok Hellas imot 75 000 mennesker som i hovedsak flyktet fra ulike krigssoner. Det er ventet at tallet vil kunne øke stort i nær fremtid. I Moria-leiren bor det nå rundt 20 000 i en flyktningleir bygget for 3 000. Leger Uten Grenser anslår at ca. 5 000 av disse er barn, mange av dem er enslige mindreårige. Man ser at situasjonen tilspisser seg.

Siden 27. februar 2020 har tusenvis av mennesker forsøkt å krysse grensen mellom Tyrkia og Hellas etter kunngjøringen om at de ikke lenger vil bli stoppet av Tyrkia. Situasjonen i Hellas var allerede på bristepunktet. Forslagsstiller er kritisk til at flyktninger blir brukt i et geopolitisk maktspill. Nå ser man flyktninger bli møtt av lynsjemobber på tyrkisk side og høyreekstreme med våpen på gresk side.

Forslagsstiller mener opphopingen av flyktninger i Hellas er dypt problematisk, og at Norge må jobbe for en mer rettferdig og solidarisk fordeling, også mellom rike og fattige områder. Et europeisk samarbeid om å fordele belastningen står ikke i motsetning til at Norge også må bidra i påvente av en slik løsning. Flere kommunestyre og fylkesting, som i Trondheim, Stavanger og Vestfold og Telemark, har gjort vedtak hvor de ber Norge om å ta imot flyktninger, og spesielt barn uten omsorgspersoner. Kommuner melder også at de har kompetanse og kapasitet til å bosette flere enn hva regjeringen allerede har lagt opp til.

Norske myndigheter besluttet 1. juni 2017 å oppheve instruksen om ikke å returnere asylsøkere til Hellas. FNs høykommissær for flyktninger har bedt Norge om å hjelpe, men i stedet gjør Norge det motsatte. I påvente av en mulig oppdatert Dublin-avtale bør Norge benytte dagens unntaksregel og ikke påføre greske asylmyndigheter unødig merarbeid ved å forsøke å returnere flest mulig herfra. Norge anmodet i 2018 og 2019 Hellas om hele 829 Dublin-returer. Hellas aksepterte 19 av dem.

Forslagsstiller vil også understreke betydningen av å forsvare asylinstituttet, flyktningskonvensjonen og FNs menneskerettighetserklæring, hvor artikkel 14 sier at «Enhver har rett til i andre land å søke og ta imot asyl mot forfølgelse». Når europeiske land avviser mennesker ved grensen og nekter dem retten til å søke asyl, er det brudd på flyktningskonvensjonen.

Forslagsstiller understreker at den grunnleggende løsningen er å jobbe mot krig og andre forhold som driver mennesker på flukt. I mange tilfeller drives mennesker på flukt av krigshandlinger. I tillegg flykter mange fra krigens ødeleggende effekt på menneskers livsgrunnlag, som gjerne rammer større områder enn der selve kamphandlingene pågår, og som også kan vare

lenge etter at kamphandlingene er slutt. Ved å arbeide aktivt for fredelige løsninger på pågående kriger og muliggjøre gjenoppbygging kan verdenssamfunnet og Norge bidra til at færre mennesker må flykte og til at flere kan vende hjem. I dag pågår en fredsprosess i Afghanistan. Også i Syria pågår samtaler langs flere ulike spor. Forslagsstiller mener Norge må bidra aktivt til å styrke den syriske fredsprosessen. Det er reist bekymring over at viktige aktører i det syriske sivilsamfunnet og kurdiske selvstyremyndigheter ikke er tilstrekkelig representert i de ulike fredssamtalene. Å inkludere sivilsamfunnet og demokratiske krefter med bred forankring på bakken i Syria styrker muligheten for å oppnå en mest mulig bærekraftig og rettferdig fred. Forslagsstiller mener Norge bør ta initiativ for å sikre at sivilsamfunnet og kurdiske selvstyremyndigheter i større grad inkluderes i de ulike internasjonale fora der det forhandles om en fredelig løsning på krigen i Syria.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen arbeide for et europeisk samarbeid som avlaster Hellas ved å fordele flyktninger til andre land.
2. Stortinget ber regjeringen tilby Hellas avlastning gjennom å ta imot enslige mindreårige asylsøkere og barnefamilier fra flyktningeleirene.
3. Stortinget ber regjeringen benytte unntaksklausulen i Dublin-avtalen overfor Hellas, slik at ingen søkere blir returnert dit.
4. Stortinget ber regjeringen om å forsvare flyktningkonvensjonen og FNs menneskerettighetserklæring av 1948 artikkel 14, som fastslår retten til å søke asyl.
5. Stortinget ber regjeringen bidra aktivt i det internasjonale arbeidet for fred i Syria, og ta initiativ i egnede internasjonale fora til at aktører fra det syriske sivilsamfunn og kurdiske selvstyremyndigheter inkluderes i fredssamtalene, herunder den pågående grunnlovsprosessen.

10. mars 2020

Bjørnar Moxnes